

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Vackem v právní věci žalobce: **K.S.**, nar. xx, bytem xx, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne xx, čj. xx,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne xx, čj. xx, **s e** pro vady řízení **z r u š u j e** věc **s e v r a c í** k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá přezkoumání zákonnosti ve výroku uvedeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne xx, čj. x, jímž žalobci přiznala od 1. 1. 2011 starobní důchod ve výši 9.875 Kč měsíčně.

2. Z žaloby, jakož i z jejího doplnění učiněného ústně do protokolu u zdejšího soudu dne 4. 3. 2013, vyplývá, že žalobce se domáhá, aby v rámci výpočtu jeho starobního důchodu byly zohledněny ty doby, které mu Česká správa sociálního zabezpečení odmítá zohlednit. Jedná se o pracovní poměr u společnosti xx, a to od 1. 10. 1999 do 30. 1. 2000 a od 1. 3. 2000 do 14. 11. 2000. Na dobu zaměstnání u této společnosti má žalobce uzavřenu pracovní smlouvu, svůj příjem může prokázat platebními lístky. Žalobce dále poukazuje na to, že mu Česká správa sociálního zabezpečení nezohlednila dobu, kdy byl v plném invalidním důchodu, a to od 2. 1. 1978 do 25. 9. 1978.

3. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaná uvedla, že k žádosti žalobce mu byl rozhodnutím prvostupňového orgánu ze dne xx, čj. xx, přiznán od 1. 1. 2011 starobní důchod podle § 31

zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve výši procentní výměry 7.645 Kč měsíčně a základní výměry 2.230 Kč měsíčně, celkem tedy 9.875 Kč měsíčně. Při vydání rozhodnutí byla zhodnocena veškerá prokázaná a doložená doba pojištění podle podkladů nacházejících se evidenci a těch, které žalobce předložil při uplatnění žádosti. V rámci námitkového řízení žalovaná přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu. V případě zaměstnání žalobce u společnosti xx se žalovaná prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení v Liberci pokoušela došetřit dobu pojištění a výdělek žalobce od 1. 10. 1999 do 14. 11. 2000. Na základě zjištěných skutečností byla prokázána doba pojištění pouze za období od 1. 2. 2000 do 29. 2. 2000 a výdělek za tuto dobu ve výši 9.000 Kč. Tato doba pojištění i výdělek byli žalobci dodatečně zhodnoceny rozhodnutím ze dne 17. 8. 2011, čj. 491 016 017. Zápočet je však bez vlivu na výši důchodu, neboť pro žalobce je nadále výhodnější stanovení procentní výměry starobního důchodu z původního osobního vyměřovacího základu. Žalovaná proto navrhuje krajskému soudu, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou, neboť bylo rozhodováno v souladu s platnými právními předpisy.

II.

4. Krajský soud o žalobě zahájil řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo v rozsahu a z hlediska námitek žalobce, byl přitom vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) Po provedeném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

III.

5. Žalobce se domáhá toho, aby mu byla v rámci řízení o přiznání starobního důchodu započítána doba od 1. 10. 1999 do 30. 1. 2000 a od 1. 3. 2000 do 14. 11. 2000, kdy měl být zaměstnán u společnosti xx, a dále doba od 2. 1. 1978 do 25. 9. 1978, kdy měl být v plném invalidním důchodu. Jak soud zjišťuje z osobního listu důchodového pojištění žalobce, předmětné doby pojištění v něm nejsou vůbec obsaženy.

III./a.

6. Z dávkového spisu soud k prvním dvěma nezapočítaným dobám zjistil následující rozhodné skutečnosti: dne 4. 10. 2010 podal žalobce na okresní zpravu sociálního zabezpečení Liberec žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku s tím, že datum přiznání má být k 1. 1. 2011. O této žádosti bylo rozhodnuto rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne xx, čj. xx, jímž žalobci byl přiznán od 1. 1. 2011 starobní důchod ve výši 9.875 Kč měsíčně.

7. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, jimiž namítal, že mu nebyla započtena doba pojištění od 1. 10. 1999 do 14. 11. 2000, kdy byl zaměstnán u společnosti xx, současně s námitkami předložil originál pracovní smlouvy ze dne 30. 9. 1999 s datem nástupu do práce dne 1. 10. 1999 či mzdový výměr ze dne 30. 9. 1999 a potvrzení o příjmu za únor 2000.

8. Vzhledem k tomu, že společnost xx je v úpadku, obrátila se žalovaná na insolvenčního správce xx s žádostí o zaslání potvrzení o době zaměstnání žalobce u dané obchodní společnosti, včetně vyměřovacích základů. Insolvenční správce zaslal žalované tytéž

dokumenty, které žalobce předložil s námitkami, a současně sdělil, že jiné podklady nemá k dispozici.

9. Žalovaná se podle místní příslušnosti zaměstnavatele – společnosti xx obrátila rovněž na OSSZ ve Vsetíně, aby zajistila prošetření předmětné doby pojištění žalobce a na základě provedeného šetření případně provedla rekonstrukci evidenčního listu důchodového pojištění podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. OSSZ Vsetín ukončila řízení s tím, že na základě zjištěných skutečností zpracovala a odeslala ČSSZ evidenční list pouze za období od 1. 2. 2000 do 29. 2. 2000. V ostatních obdobích se nepodařilo prokázat splnění podmínek § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Ačkoliv je nesporné, že výdělečná činnost trvala po celou předmětnou dobu, nejsou prokázány skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda uvedená doba je dobou pojištění (skutečný výkon výdělečné činnosti, zúčtování vyměřovacího základu, pobírání dávek nemocenského pojištění).

10. Podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění jsou pojištění při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni zaměstnanci v pracovním poměru.

11. Podle § 8 odst. 1 téhož zákona osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až l) a v) až x), odst. 2 a odst. 3 jsou účastny pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštního právního předpisu.

12. Podle § 11 odst. 1 písm. a) téhož zákona dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l), v) až x) a v § 5 odst. 2 a 3, za kterou bylo v České republice zaplacen pojištění. Podle odst. 2 věta první a druhá téhož ustanovení za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až l) a v) až x) a v § 5 odst. 2 a 3 nepovažuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyly dosaženy příjmy započitatelné do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona proto, že tyto osoby nevykonávaly činnost zakládající účast na pojištění, pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a). Podmínka zaplacení pojistného uvedená v odstavci 1 písm. a) se považuje za splněnou, v případě, kdy pojistné nebylo zaplacené jen proto, že v kalendářním roce osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) dosáhla stanoveného maximálního vyměřovacího základu pro pojistné, a v případě, kdy zaměstnavatel pojistné na pojištění neodvedl, ačkoliv byl povinen toto pojistné odvést, pokud se dále nestanoví jinak; zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba zaměstnávající pojištěnce v pracovním poměru a dalších pracovních vztazích, nebo k níž je pojištěnec v jiném právním vztahu zakládajícím účast na pojištění podle tohoto zákona, jakož i organizační složka státu.

13. Jak vyplývá z obsahu dávkového spisu, v řízení o přiznání starobního důchodu zaujala OSSZ Vsetín, která prováděla rekonstrukci evidenčního listu důchodového pojištění žalobce ve vztahu k jeho zaměstnaneckému poměru vůči společnosti xx, názor, že se ukázalo jako nesporné, že žalobce v době od 1. 10. 1999 do 14. 11. 2000 vykonával výdělečnou činnost. Tento názor nebyl do rozhodnutí žalovaného doslovně převzat, nebyl jím však ani zpochybněn. Pouze bylo zdůrazněno, že OSSZ prověřila doklady předložené žalobcem k námitkám a na základě zjištěných skutečností za zaměstnavatele žalobce

zpracovala evidenční list důchodového pojištění za období od 1. 2. 2000 do 29. 2. 2000 s vyměřovacím základem je 9.000 Kč. V ostatních obdobích se nepodařilo prokázat splnění podmínek § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť nebyly prokázány skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda je žalobcem požadovaná doba dobou pojištění ve smyslu uvedených ustanovení. Vzhledem k tomu nelze tuto dobu ze strany České správy sociálního zabezpečení hodnotit jako dobu pojištění ani jako dobu vyloučenou.

14. Žalobce v rámci námitkového řízení předložil žalované jako důkaz k prokázání toho, že po celou dobu od 1. 10. 1999 do 14. 11. 2000 byl v pracovním poměru u společnosti xx, a tedy že celá tato doba by měla být započítána jako doba pojištění, pracovní smlouvu ze dne 30. 9. 1999 s datem nástupu do práce dne 1. 10. 1999, mzdový výměr ze dne 30. 9. 1999 a potvrzení o příjmu za únor 2000. Stejně podklady byly žalovanou shromážděny i od insolvenčního správce společnosti xx. Soud se ztotožňuje s názorem, že z těchto podkladů bylo možno dovodit splnění podmínek § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění pouze za období od 1. 2. 2000 do 29. 2. 2000, neboť jen za tento měsíc byla osvědčena výše vyměřovacího základu.

15. Na druhé straně má soud za to, že v řízení o přiznání starobního důchodu nebyly vyčerpány veškeré prostředky, na jejichž základě mohlo k započtení i zbývajících dob pojištění dojít. Jakkoli si je soud vědom důkazního břemene spočívajícího na straně žadatele o důchod ohledně skutečností, jež tvrdí (viz § 52 správního řádu), nelze odhlédnout od toho, že takový žadatel se může – ne vlastní vinou – ocitnout v situaci, kdy nemá reálnou šanci prokázat skutečnosti rozhodné pro splnění podmínek nutných pro přiznání této dávky či její stanovení v odpovídající výši, a to jen proto, že jeho někdejší zaměstnavatel neplnil řádně své zákonné povinnosti (neplnil svou evidenční a informační povinnost, neodváděl pojistné apod.). Důkazně slabé procesní postavení žadatele tak lze překlenout jen aktivní aplikací obecných zásad správního řízení, a to jak poučovací povinnosti (§ 4 odst. 2 správního řádu), tak zásady materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Je na České správě sociálního zabezpečení, aby nabídla žadateli možnosti, kterými by mohl svůj tvrzený nárok prokázat, či přímo se pokusila relevantní důkazy obstarat.

16. V souzené věci tak měl aktivní přístup vést žalovanou (či příslušnou OSSZ) k tomu, aby vyčerpala veškeré prostředky, které mohly prokázat, že celá doba od 1. 10. 1999 do 14. 11. 2000, o níž není pochyb, že žalobce vykonával výdělečnou činnost, byla i dobou pojištění ve smyslu podmínek § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Soud v této souvislosti poukazuje především na § 85 odst. 5 o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle kterého k prokázání doby pojištění lze použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. Soud nenalézá v dávkovém spise stopu, že by žalobce byl o takové možnosti poučen nebo že by se správní orgány obou stupňů pokusily taková čestná prohlášení získat. Přitom dotazem na insolvenčního správce společnosti xx by možná bylo snadné získat okruh někdejších zaměstnanců dané společnosti, jež by mohli z titulu svých pracovních zařazení (účetní, personalistka, členové představenstva) rozhodné skutečnosti osvědčit. Žalovaná by rovněž mohla žalobce vyzvat k tomu, aby se vyjádřil ke způsobu, zda dostával za svoji práci plat, v jaké výši, jakým způsobem apod.

17. Ve vztahu k druhé námitce, resp. k druhé době – od 2. 1. 1978 do 25. 9. 1978 –, jež podle tvrzení žalobce nebyla žalovanou zohledněna do hodnocení podmínek pro přiznání starobního důchodu, soud nejprve podotýká, že z rozhodnutí žalované nelze vůbec zjistit, jak o této době bylo v rámci řízení uváženo. Ohledně doby od 1. 10. 1999 do 30. 1. 2000 a od 1. 3. 2000 do 14. 11. 2000, kdy žalobce měl být zaměstnán u společnosti xx, bylo snadné údaje uvedené v osobním listě důchodového pojištění spárovat s důvody obsaženými v napadeném rozhodnutí a zjistit, proč předmětné roky nejsou v osobním listě důchodového pojištění žalobce uvedeny. V případě doby od 2. 1. 1978 do 25. 9. 1978 tomu tak není, neboť v osobním listě důchodového pojištění tato doba absentuje, aniž by z napadeného rozhodnutí bylo zjistitelné proč. Takový nedostatek činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, a to pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

18. Podle § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění za dobu pojištění se považují též doby zaměstnání získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, s výjimkou doby studia po dosažení věku 18 let; jde-li však o dobu zaměstnání v cizině před 1. květnem 1990, hodnotí se tato doba, jen pokud bylo za ni zaplacen pojištění, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného.

19. Podle odst. 2 téhož ustanovení za náhradní dobu pojištění se považují též náhradní doby získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem a doba pobírání důchodu za výsluhu let. Za náhradní dobu pojištění se považuje též doba studia získaná před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let.

20. Uvedla-li žalovaná ve svém rozhodnutí, že přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu, pak lze oprávněně očekávat, že v rozhodnutí budou uvedeny všechny takové skutečnosti, které mají podstatný vliv na výši přiznávané dávky, mezi něž nezapočítání určitého období jako doby pojištění či jako náhradní doby pojištění rozhodně patří. Pomine-li se takovou skutečností ve svém rozhodnutí žalovaná zabývat, pak žadatel o důchod nemá při srovnání údajů osobního listu důchodového pojištění a odůvodnění rozhodnutí o dávce reálnou šanci zjistit, z jakého důvodu mu konkrétní doba nebyla hodnocena ani jako doba pojištění ani jako náhradní doba pojištění.

IV.

21. Soud tak uzavírá, že po přezkoumání napadeného rozhodnutí shledal vady řízení, jež mohly mít vliv na zákonnost vydaného rozhodnutí [§ 74 odst. 1 písm. c) s.ř.s.] a dále, že napadené rozhodnutí je částečně nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění [§ 74 odst. 1 písm. a) s.ř.s.]. Proto soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s. ř. s. rozhodnutí žalované pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

22. V dalším řízení je třeba, aby žalovaná doplnila zjišťování skutkového základu ohledně doby pojištění žalobce od 1. 10. 1999 do 30. 1. 2000 a od 1. 3. 2000 do 14. 11. 2000, a to alespoň pokusem zajistit čestné prohlášení dvou svědků podle § 85 odst. 5 o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Ve vztahu k období od 2. 1. 1978 do 25. 9. 1978 bude povinností žalované rozšířit odůvodnění svého budoucího rozhodnutí ve věci o důvody, z kterých bude vyplývat, proč tato doba nebyla žalobci uznána jako doba pojištění či náhradní doba pojištění.

23. Vzhledem k tomu, že soud zrušil napadené rozhodnutí žalované na základě důvodů uvedených v § 76 odst. 1 s. ř. s., nebylo nutno k projednání věci nařizovat jednání.

24. Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ačkoli žalobce ve věci měl úspěch, soud mu náhradu nákladů nepřiznal, neboť tyto mu soudním řízením vůbec nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 30. dubna 2013.

JUDr. Pavel Vacek,
samosoudce